

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

105. An sola Consecratio Episcopi tribuat ei privilegium cap. fin. de
pœnitent. & remiss. eligendi Confessarium? Et quid, si sit electus, &
confirmatus, non tamen consecratus? Et quid, si tantum sit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

lib. 8. disput. 2. num. 13. & lib. 2. in Decalog. cap. 11. n. 3. Grotius de matrim. cap. 49. à num. 6. Barbosa 1. part. de potestate Episcopi, allegat. 39. num. 2. Requiritur autem necessarium ut sint Episcopi illarum regionum, in quibus receptum est Concilium, aliis vti non poterunt hac facultate: nam media receptione illis conceditur; neque fas est acceptare gratias, & repellere onera, sic Barbosa num. 3. Sanchez num. 2. García de beneficiis, 7. part. cap. 11. num. 21. Suarez de censuris, disput. 4. 1. sect. 2. num. 6. Hucvique Palaus. Dico itaque, quod sub nomine Episcopi in cap. 6. sess. 24. Concilii, non satis est, quod Episcopus sit consecratus, si Diocesi, ac subditis careat. Tales sunt Episcopi titulares, quia ut ex contextu dicti decreti constat, non conceditur dicta absolventi facultas Episcopo respectu omnium fidelium, sed respectu subditorum in propria Diocesi, Suarez disput. 4. 1. sect. 2. num. 7. Sanchez lib. 2. Summa, cap. 11. num. 3. Granados sect. 2. citat. num. 4.

Sup. hoc in §. vlt. Resol. not. præterit.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 3. Ref. 2. & 3.

2. Rursus non potest ea facultate absolventi vti Episcopus earum Regionum, in quibus Tridentinum quoad totum non fuerit receptum (secus esset si solum quoad partem) etiam si subditos habeat. Quia par debet esse fauorum; & onerum ratio: ergo vbi Tridentinum non est receptum, quoad leges & onera, nequit acceptari quoad fauores, Suarez, & Sanchez locis citatis, Alterius tom. 2. disput. 8. de suspens. cap. 3. conclus. 4. vbi ait, ita declarasse sacram Congregationem Cardinalium super Concilio. Venit ergo nomine Episcopi, in dicto decreto, quicumque Episcopus electus, & confirmatus, etiam si consecratus non sit, nec Sacerdos, dummodo habeat diocesim, in qua Tridentinum receptum sit. Sic Suarez tom. 4. in 3. part. disput. 30. sect. 2. num. 4. Sanchez libro 8. de Matrim. disput. 2. num. 11. & lib. 2. Summa, cap. 11. cit. num. 3. Squillante de obligat. & privileg. Episc. part. 3. cap. 8. num. 2. Leander de cens. tom. 4. tract. 2. disp. 17. quest. 1. & 2. & Ludouicus Bertrandus Loth. in Resolutionibus Theologicis Belgicis, tract. 1. quest. 1. num. 4.

3. Nota tamen hic obiter me olim docuisse in p. 7.

Quæ nunc tract. 2. resolut. 51. posse Episcopum dispensare super irregularitate homicidij casualis etiam si sit publica: quam sententiam me citato approbat Vetricelli in questionibus moralibus, tract. 8. quest. 60. num. 3. quia quando homicidium casuale, seu voluntarium in causa, nihil innouauit Tridentinum, sed ante Concilium poterat Episcopus dispensare, quamuis esset publicum, vt in cap. continebatur, & cap. ad audientiam de homicidio: ergo etiam post Tridentinum dispensare potest. Tamen re melius considerata, nunc talem sententiam non approbo; & ideo dico, quod in irregularitate ex homicidio: sed si homicidium capiat, sit publicum, Episcopus non potest dispensare, nisi ad Ordines Minores, & ad beneficium simplex. Ratio est, quia iure antiquo hoc tantum poterat; & Concilium circa hoc nihil innouauit, & ita docet Lessius in 3. partem Dini Thoma, cap. 5. de irregularitate, dub. 4. numero 36. & alij. Et obseruat stylus Curie Romanae.

Sup. hoc in Resolution. not. seq. & in aliis earum annotat. pro ista quest.

4. Sed hic etiam nota, quod dum hæc scribo, interrogatus sum, an ignorantia inuincibilis excuset ab irregularitate homicidij, etiam voluntarij. Pulchra dubitatio, & ad illam affirmatiuè de dicto casu interrogatus quidam Pœnitentiarius D. Petri, & quidem suam sententiam tanquam probabilem præter Palaum, & Suarez nouissimè admittit; heu quondam amicissimus meus Fr. Hieronimus Garfias in potestica Regul. tom. 2. tract. 10. difficult. 6. dub. 5. punct. 1. n. 2. vbi me citato sic ait: [Supongo primero con la corriente de los Doctores, que la ignorancia inuincibile

del derecho, que pone irregularidad, excusa della, como sea de las que se contraen por delicto, de quien hablamos en este punto; la razon es llana, porque la pena no se incurre sin la culpa; y assi, si el excomulgado celebrafe, ignorando inuinciblemente que esta anexa irregularidad al acto que haze, no incurria en ella, y Nauarro, y otros que refieren, y siguen Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 3. n. 30. Diana 4. p. 2. resol. 85. & in p. 9. ir. 7. resol. 19. Castro Palao tom. 1. disput. 17. num. 2. & 8. Metolla in dispar. Theol. tom. 2. disp. 1. cap. 2. coroll. 1. num. 48. los estiendo à lo mortaliter vincible, iuxta cap. 1. de constit. in 6. Donde el Pontife condena sola la crasy lupina. Y Egidio Coninch. de Sacram. disp. 18. dub. 4. num. 9. & Præpositus in 3. part. quest. 5. de irregularitate, dub. 2. num. 9. Item Castro Palao tom. 6. disp. 6. punct. 5. n. 3. la estiendo; aunque sepa vno que va contra la ley Ecclesiastica, haziendo tal occasion, como no sepa ay irregularidad anexa, ni quiere dezir otto, Villalobos tom. 1. tract. 21. difficultate 6. conclusionem 1. como consta de la tercera conclusion. Solo està la dificultad en el homicidio; pongo exemplo, quando vno comete homicidio, sabe que haze contra la ley natural, pero no sabe que la Iglesia aya puesto pena de la irregularidad, este tal si incurria: lo comun es que si, y que no excusa la ignorancia, porque como dice Diana, vnoque loco, includit defectum lenitatis, y para incurritfe, basta que astè anexa propter decerniam, Pero Præposito, Egidio, Palao, Sanchez, y otros, quos refert, & sequitur nouissimè Quintanaduena 1. n. 9. singul. 5. num. 3. & 4. hablan absolutè todas las irregularidades, sin exceptuar el homicidio, y responden al capitulo, cum illorum, de sententia excommunicationis, que habla alli el Papa de la crasy, y lupina; y assi tengola con Suarez tom. 5. de cens. disput. 4. sect. 9. num. 16. por probable.] Hæc omnia Garfias, quæ quidem opinio liberaret à multis irregularitatibus: nam plures committunt homicidia ignorando inuincibiliter cum ipsis annexam esse irregularitatem. At ego huic sententiæ non adhæsi, neque nunc adhæreo. Primò quia scribo Romæ, vbi stylus Curie est in contrarium; Secundo, quia puto cum homicidio non solum adesse irregularitatem ex delicto, sed etiam ex defectu lenitatis, quæ cum ignorantia inuincibili contrahi potest: ergo, &c.

RESOL. CV.

An sola Consecratio Episcopi tribuat ei privilegium, cap. fin. de pœnitent. & remiss. eligendi Cōfessarium?
Et quid, si sit electus, & confirmatus non tamen consecratus?
Et quid tamen, si sit electus, & non confirmatus?
Idem est pro Episcopis Titularibus.
Et quid est dicendum super hoc de Eminentissimis Cardinalibus?
Et an Cardinales exercere possint cum suis familiaribus ea, que possunt Episcopi cum suis subditis, & præferim ea, que potest Episcopus vigore Concilij Tridentini, sess. 24. cap. 6. de reformat. Ex p. 12. tract. Ref. 105.

§. 1. Respondeo negatiuè, nam etiam Episcopus non consecratus, sed confirmatus gaudet tali privilegio, non tamen si tantum sit electus: & ita docet Dicastillus de Sacram. tom. 2. tractatu 8. disputacione 10. sect. 20. numero 441. & Squillante de privilegijs Episcoporum, parte 3. capite 7. numero 29. Suarez in 3. part. tom. 4. disputacione 27. sect.

sezione 2. numero 3. & Bossius de Iubileo, sezione 3. cap. 5. §. 4. num. 107. vbi sic ait: [Secunda difficultas, an intelligatur Episcopus electus tantum, non confirmatus, & respondendum mihi videtur negatiue cum Suarez loc. cit. quia non est Episcopus, sed designatus tantum in Episcopatum, vnde donec sit confirmatus, vel consecratus, manet subditus eidem proprio Sacerdoti, quem antea habebat, electus autem confirmatus, comprehenditur, quia est vere Episcopus Papae immediate subiectus quoad forum animae.] Ita Bossius. Et nota hic etiam quod in hoc casu nomine Episcopi intelligitur Episcopus consecratus titularis tantum, non habens Episcopatum, & qui post consecrationem renunciauit Episcopatu, non dignitati. Respondendum est affirmatiue cum Henriquez lib. 6. cap. 13. §. 3. & Suarez tom. 4. in 3. part. dist. 27. sect. 2. num. 5. contra Paludanum in 4. dist. 17. quest. 3. quia vere & proprie est Episcopus, in textu autem nihil aliud requiritur. Quod si renunciauisset Episcopatu, & dignitati, non gauderet illo privilegio, nec comprehenderetur, Syluest. V. Confess. 1. num. 8.

2. Sed in his casibus an supraddicti Episcopi possent eligere Confessarium tantum, non vero approbatum ab Ordinario, discrepant Doctores, alij negant, alij affirmant; Ego vt alibi docui, negantibus adhaereo propter declarationem sacrae Congregationis, & Gregorij XIII. loquentium de Episcopo iam consecrato, & in diocesi sua iurisdictionem habente; & ita nouissime, me citato, docet Dicastillus, vbi supra, numero 464. Sed quid dicendum de Eminentiissimis Cardinalibus Ioannes Dicastillo vbi supra de Sacramentis, tom. 2. tract. 8. disput. 10. dub. 2. num. 464. me citato sic asserit. [De Eminentiissimis Cardinalibus res est controuersa, an Sacerdotes ab illis electi excipientes eorum confessiones, indigent approbatione? Diana part. 3. tractat. 2. resolut. 3. §. 1. tractat. 1. resolut. 85. versio. Tertius casus asserit Azorium requirentem approbationem, & in contrarium alios 5. part. tractat. 2. resolut. 10. & putat posse eligere non approbatum a suo Episcopo, dummodo sit eius commensalis, pro quo asserit Ludouicum à Cruce. Ego facile assentior, quod res sit satis probabilis, vt ipse Diana sentit, & rationi consona.] Ita ille, & hanc sententiam nouissime tenet Mellerus in Theologia morali, tom. 1. malleatione 37. part. 12. Ego tamen iudicium meum circa praesentem difficultatem suspendo, & eius finalem resolutionem sanctissimo D. N. remitto. Non deseram tamen obseruare pro negatiua sententia extare aliquos Doctores asserentes DD. Cardinales non posse eligere in Confessarios, nisi approbatos ab Ordinario; & ita ex Societate Iesu praeter Bossium tenet doctissimus Pater Andreas Mendo. in Bullam Cruciatam, disp. 22. cap. 1. num. 16. vbi sic ait; [Cardinales ex consuetudine, ac tacita Papae licentia possunt eligere in suum Confessarium quemlibet Sacerdotem etiam simplicem alias iurisdictione non gaudentem, vt cum pluribus idem Leander tenet quest. 33. Parochi autem non possunt eligere in suum Confessarium simplicem Sacerdotem, etiam approbatum, sed absque iurisdictione. Tamen eligendi à praedictis Cardinalibus debent esse approbati, vt ex Tridentino constat, ad hoc vt absolutio praestetur; esto, non habeant alium de iurisdictionem (quae ab approbatione separabilis est) nam qui dedit supraddictis potestatem eligendi eum in Confessarium, huic iurisdictionem delegauit.] Ita Mendo, cui adde ex eadem Societate Fragoius in Republ. Christiana, tom. 2. lib. 6. disp. 15. §. 2. num. 10. Sic asserentem. [Ceterum Cardinales Episcopi, & Tom. 17.

qui legationis causa ab Vrbe sunt absentes, nequeunt sibi eligere Confessarium, qui ab Episcopo proprio non sit approbatus,] ex Concilio Tridentino, sess. 23. cap. 15. de reformatione, [vbi non reputatur idoneus, nisi qui aut Parochiale beneficium habeat aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur necessarium, aut alias idoneus iudicetur: Igitur Cardinales post Concilium debent fateri apud Confessarium ab Episcopis approbatum, non obstante cap. ult. de Penitent. remissionib. vbi fiebat facultas Praelatis exemptis, vt possint eligere sibi Confessarium, quem maluerint, quia id procedebat ante Concilium Tridentinum, non autem post illud, vt censuit Congregatio.] Hucusque Fragoius. Vnde ex his modo non admitto ea quae dixi in part. 11. tract. 4. resolut. 13. quest. 2. nixus autoritate Patris Pasqualigi decis. 93. qui pro sua sententia male citat Tannerum, & Ludouicum à Cruce cum aliis: nam Tannerus dicit contrarium, vt ipsi Patri Pasqualigo demonstraui. Ludouicus à Cruce loquitur cum limitatione, nempe quando Cardinalis eligit in Confessarium Sacerdotem simplicem suum familiarem; alij vero asserunt posse Cardinales eligere Confessarium, sed non asserunt posse eligere non approbatum; & hoc tantum vt verum fatear, docet Cardinalis Lugo in loco à me vbi supra in part. 8. tract. 1. resolut. 85. citato, nempe Cardinales posse eligere Confessarium, non autem asserit etiam non approbatum ab Ordinario, vt patet apud doctissimum Dicastillum vbi supra de Sacramentis, tom. 2. tract. 8. disput. 10. dub. 22. Sed dicit aliquis ad quid ergo deseruierit privilegium eligendi Confessarium? Respondeo, deseruierit, vt possit eligere earentem alioqui iurisdictione. Et sic veniunt limitanda plura quae asserit Pasqualigus in illo tractatu de Electione Confessarij decisione 92. consequi; nam absolute probata mihi non placent: at ego, vt dixi, quoad Eminentiissimos Cardinales quidquid alibi dixerim nunc me negatiue habeo, & nihil definio, quamuis Gasias in Politica Regulari tom. 2. tract. 10. difficult. 5. dub. 3. punct. 4. num. 7. tenet posse Cardinales exercere cum suis familiaribus ea quae possunt Episcopi cum suis subditis; & praesertim, ea quae potest Episcopus vigore Concilij Tridentini sess. 24. cap. 6. de Reformat. Vnde quidam Modernus de Officio Datarj, lib. 1. cap. 15. §. 1. num. 8. docet Cardinales esse ordinarios in suis domibus; sed ego, vt dixi, ante omnia remitto sacrae Congregationi Concilij determinanda.

Quae hic est in to. 1. tr. 3. Ref. 23. §. 5. Quare secundo, & in aliis §§. eius not. pro haec quae.

Quae hic est in to. 3. tr. 11. Ref. 38. ex lege eam à principio.

Alibi in Res solutionib. & §. 8. trium praeterita; si notat. huius Ref. Sup hoc in to. 9. tract. 7. Ref. 37. & in aliis §§. eius not.

RESOL. CVI.

An consecratio Episcopalis liberet Regularem à vinculo voti paupertatis?

Et an possit talis Episcopus Regularis dimittere habitum Religionis, & habeat potestatem, vt legitimus haeres vindicandi paternam sibi hereditatem; & in vita de bonis suis, ac de acquisitis inuicem Ecclesiae tam ample disponere, vt valeat licite Episcopus secularis?

Et an etiam testamentum ante professionem factum reuocare possit, & etiam possit aliquid donare? Ex p. 12. tr. 1. Ref. 106.

§. 1. Negatiuam sententiam docent communiter Doctores, & ex Theologis Dime Thom. secunda secunda, questione 185. articulo 8. & ibi Caietanus, Pater Valentia, post alios disputatione 10. questione 3. puncto 8. columna 3. Pater Molina tom. 1. disputatione 140. Lessius de Iustitia, & Iure, lib. 2. cap. 4. dubitat. 5. numer. 29. & cap. 41. dubitatione 11. numero 92. Pater Thomas Sanchez pluribus relatis

Sup. hoc late sup. in tr. 7. Ref. 26. §. Verum difficultas, & seq. & in to. 7. tr. 1. Ref. 26. & 27. & in to. 3. tr. 2. Ref. 66. §. Et ideo